

પુનરાવર્તન - 3

1. કૃતિ અને કર્તાનાં બંધબેસતાં જોડકાં જોડો :

	કૃતિ	કર્તા
1.	ભમીએ ગુજરાતે : દક્ષિણ ભણી	1. ડૉ. ચંદ્રકાન્ત મહેતા
2.	અખબારી નોંધ	2. બોટાદકર
3.	ગ્રામમાતા	3. ભાણભાઈ ગીડા
4.	હાઈસ્કૂલમાં	4. ચંદ્રવદન ચી. મહેતા
5.	જનની	5. કલાપી
		6. ગાંધીજી

2. નીચેનાં વિધાનો ‘હાઈસ્કૂલમાં’ પાઠના આધારે યોગ્ય ઘટનાક્રમમાં ગોઠવીને લખો :

- (1) હું શરમાયો, શિક્ષકના પ્રેમની અવગણના ન કરી શક્યો.
- (2) મારનું દુઃખ નહોતું, પણ હું દંડને પાત્ર ગણાયો એ મહાદુઃખ હતું.
- (3) ભૂમિતિના શિક્ષક સમજાવવામાં સારા હતા, પણ મને કંઈ ગેડ જ ન બેસે.
- (4) જે એક ભાષાને શાસ્ત્રીય પદ્ધતિથી શીખે છે, તેને પછી બીજી ભાષાનું જ્ઞાન સુલભ થઈ પડે છે.
- (5) પિતાજીની સેવા કરવાને ખાતર કસરતની માફી મળવી જોઈએ, એવી વિનંતી કરી.

3. નીચેના પ્રશ્નોના ઉત્તરો લખો :

- (1) અખબારી નોંધ લખતી વખતે યાદ રાખવાના પાંચ ‘W’ અને ‘H’ એટલે શું ?
- (2) માતાના કાળજામાં ક્યાં-ક્યાં અરમાનો હોય છે ?
- (3) ‘નઠારા અક્ષર એ અધૂરી કેળવણીની નિશાની છે.’ - આ વિધાન કોણે લખ્યું છે ? સમજાવો.
- (4) દુદામામા લેખકના બૂટ તૈયાર ન કરી શકતા, ત્યારે કેવાં-કેવાં બહાનાં બતાવતાં ?
- (5) વૃદ્ધાએ બીજો રસનો પ્યાલો ભરવા ફરી-ફરી કાતળી કાપી છતાં પ્યાલો ન ભરાયો - શા માટે ?

4. તમારી શાળામાંથી થયેલા પ્રવાસની અખબારી નોંધ તૈયાર કરી સ્થાનિક અખબારના તંત્રીને પ્રકાશિત કરવા વિનંતીપત્ર લખો.

5. તમારી શાળામાં આવતાં સામયિકોની યાદી તૈયાર કરી નીચેના કોષ્ટકમાં વર્ગીકૃત કરો :

ક્રમ	સામયિકનું નામ	પ્રકાશન સમયગાળો	પ્રકાશનનું સ્થળ-સરનામું	તંત્રીનું નામ	વાર્ષિક લવાજમ રૂ

6. સૂચવ્યા મુજબ કરો :

- (1) નીચેના શબ્દોમાંથી વિશેષણો શોધી તેની યાદી બનાવો :
હજાર, હું, પ્રિય, જમવું, નગર, વિનોદ, થોડુંક, પહેલો, દયાળુ, અર્ધો, સુંદર, પ્રથમ, રાતું
- (2) તમે અલગ તારવેલાં વિશેષણોને વિવિધ પ્રકારોમાં વર્ગીકૃત કરો.
- (3) આ વિશેષણોની મદદથી એક-એક વાક્ય બનાવો.

7. સૂચવ્યા મુજબ કરો :

- ‘આવ, ભાણા આવ’ પાઠમાં આવતા લોનવડ્ડ (અન્ય ભાષામાંથી લીધેલા શબ્દો)ની યાદી બનાવો.
ઉદા. સ્કૂલ, રિપેર વગેરે
- આ શબ્દોનો વાક્યપ્રયોગ કરો.
- આ વાક્યોમાં વપરાયેલ લોનવડ્ડની જગ્યાએ તેના ગુજરાતી શબ્દ લખી વાક્ય ફરીથી લખો.

8. નીચેના શબ્દોના બે-બે સમાનાર્થી શબ્દો લખો :

- (1) જનની - _____, _____
- (2) અખબાર - _____, _____
- (3) આંખ - _____, _____
- (4) સૂર્ય - _____, _____

9. તમે કરેલા પ્રવાસ-પર્યટનનું વર્ણન કરતો પત્ર તમારા સગાં-સંબંધીને લખો.

10. ‘ગ્રામમાતા’ કાવ્યમાં રાજાની ભૂમિકા તમારી દૃષ્ટિએ યોગ્ય છે ? શા માટે ? જો તમે રાજા હો તો શું કરો ?

11. નીચેના શબ્દોના વિરુદ્ધાર્થી શબ્દો આપો :

નિરાશા	_____	આથમણું	_____
અંધકાર	_____	આનંદ	_____
પારકું	_____	ધરા	_____
ટેકરી	_____	કોમલ	_____

12. એકમ 10થી 15માંથી બે-બે પ્રશ્નાર્થવાક્ય, ઉદ્ગારવાક્ય અને નિર્દેશાર્થક વાક્યોની યાદી તૈયાર કરો :

દા.ત., ‘હું ખોટો નથી’ એ કેમ સિદ્ધ કરું ? (પ્રશ્નાર્થવાક્ય)

તું નારાજ થા મા, ભાણા ! (ઉદ્ગારવાક્ય)

તમારી તો આશિષ માત્ર માગું. (નિર્દેશાર્થક વાક્ય)

